

HET MAAGDELIJKE LAND VAN BELOFTEN: DE PPR IN FLEVOLAND

Melle van Dammen

'Een partij, die in het toekomstige centrum van het nieuwe land, waarop wij ons vandaag bevinden, zijn postbus heeft en die het een vanzelfsprekende zaak vindt zijn eerste openbare congres te houden in dit maagdelijke "land van beloften", waar geen herinneringen ons slachtoffer van het verleden kunnen maken. Kortom een partij, die een partij van de toekomst wil zijn.'¹ Zo sprak voorzitter Pieter Bogaers op 27 april 1968 tijdens het oprichtingscongres van de PPR.

Het was in de naoorlogse jaren gebruikelijk dat de oprichting van een nieuwe partij in Amsterdam plaatsvond. Zo zag de vvd het levenslicht in Theater Bellevue en kwamen de PvdA, PSP en D66 alle drie tot stand in Hotel Krasnapolsky aan de Dam. De PPR was dan ook vanaf het begin een vreemde eend in de bijt toen het eerste congres werd georganiseerd in gemeenschapscentrum De Meerpaal te Dronten. Oostelijk Flevoland was slechts tien jaar eerder drooggelegd, en Dronten werd nog maar vijf jaar permanent bewoond.² Bovendien was het secretariaat van de partij gevestigd op 'Postbus 10' in Lelystad, een stad die een half jaar eerder nog onbewoond was. De keuze voor deze verbintenis met Flevoland was zonder meer symbolisch.³ De mogelijkheden van de pas ontgonnen polders vormden de ruimtelijke belichaming van de vernieuwing die de PPR op politiek en maatschappelijk vlak wilde bereiken.

De drijvende kracht achter de band tussen de nieuwe partij en het nieuwe land was Michel van Hulst. Van Hulst, als katholieke christen-radicaal betrokken bij de oprichting van de PPR, leidde sinds 1965 het sociaaleconomisch onderzoek bij de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders. In die functie was hij als onderzoeker en adviseur betrokken bij de opbouw van het sociaaleconomische leven in de polders. In maart 1968 verhuisde hij zelf ook naar Lelystad. Daar regelde hij met de lokale PTT dat de PPR het opvallende postbusnummer 10 zou krijgen.⁴ Van Hulst en zijn vrouw waren vervolgens ook betrokken bij de oprichting van de PPR-afdeling Lelystad.

Omdat Flevoland nog geen provincie en Lelystad nog geen gemeente was, konden de inwoners geen normale volksvertegenwoordigers kiezen.⁵ Er bestond wel een Commissie van Advies, die de landdrost, de hoogste bestuurder van de IJsselmeerpolders, bijstond. In Lelystad werd die commissie voor het eerst verkozen op 22 oktober 1969. De PPR kwam samen met de PvdA en D66 gezamenlijk uit als Progressief Akkoord (PAK)-lijst. Het werd het eerste electorale succes voor de progressieve samenwerking – pas het daaropvolgende jaar kwam het PAK in de rest van het land bij de provinciale en gemeenteraadsverkiezingen uit. Vier van de zeven zetels in de commissie

gingen naar de progressieven, een absolute meerderheid. Belangrijke onderwerpen voor de PPR waren onder andere het verwerven van meer democratische inbreng voor de inwoners van Flevoland en verzet tegen het groot-schalige gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen bij het ontginnen van de polders.⁶

Terugkijkend op zijn vertrek naar Lelystad zegt Van Hulten: 'We wisten dat we knettergek waren om naar dat gat te vertrekken, maar ook dat we iets deden wat niemand anders in Nederland kon. Niemand anders kon op die manier zijn eigen omgeving maken. Wij konden de kerk opbouwen, het theater opzetten, een eigen school bouwen. Wij waren de toekomst aan het maken. Dat was het type mens dat bij de PPR zat en het type mens dat bereid was naar Flevoland te komen.'⁷ Ruim een halve eeuw later lijkt van dit optimisme in de beeldvorming rondom Flevoland niet veel meer over. Toch was het dankzij de planners van de Rijksdienst, de pioniers die verhuisden naar een 'gat' en ook de idealisten van de PPR dat Flevoland is getransformeerd van een lege vlakte tot een leefbare twaalfde provincie.

Vergadering van de PPR in Dronten, 27 april 1968. Achter de kathedoor (mèt Postbus 10-spandoek!) Jacques Aarden, een van de oprichters van de PPR. Links Pieter Bogaers, de eerste voorzitter van de nieuwe partij.